

УДК 343.98.001.36

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2-2.14>

Р. В. Комісарчук

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики

Національного університету «Одеська юридична академія»

КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

У статті означені можливості розробки концептуальних положень щодо формування та вдосконалення правового забезпечення криміналістичного моніторингу.

Оскільки, боротьба зі злочинністю є складною системною протидією злочинності із застосуванням репресивних та не репресивних засобів, являє собою єдність трьох наступних підсистем: загальної організації боротьби; попередження (профілактика) злочинності; правоохоронної діяльності, відповідно, однією з функцій системи правоохоронних органів будь-якої держави є функція протидії негативним процесам в боротьбі зі злочинами. Для реалізації даної функції правоохоронні органи можуть здійснювати криміналістичний моніторинг. Необхідність системного криміналістичного спостереження і вивчення злочинності з допомогою криміналістичного моніторингу дозволить створити широку емпіричну базу для різних досліджень, в тому числі для розробки нових ефективних методик розслідування окремих видів та груп злочинів.

Але, до зазначеного слід додати, що «злочин», «злочинність» не єдиний об'єкт кримінального процесуального реагування. Мова також має йти про те, що криміналісти вивчають і криміналістичну діяльність, яка реалізується в правовому полі в межах регульованої правом діяльності (слідчої, оперативно-розшукової, прокурорської, судової, експертної, пенітенціарної). Тому, суб'єкти кримінального провадження є криміналістами-юристами, які водночас є суб'єктами правозастосовної практики – носіями правових, криміналістичних та інших знань. Криміналістичні знання вони використовують для ефективності пошуково-пізнавальних завдань і вказана спрямованість їх діяльності нерозривно пов'язана з вирішенням правових завдань в єдиному процесі пізнання і правозастосування – правоохоронній технології, що не є можливим без її інструментарію – криміналістичної технології. Для того, щоб зазначити криміналістичні завдання та засоби їх вирішення, їх ефективність у боротьбі зі злочинністю, потрібно звернутися до окремих її методів (як засобів) зі збору та фіксації інформації як про позитивні, так і про негативні процеси взаємодії юридичних і криміналістичних засобів відображених у криміналістичній науці, політиці, безпеці, стратегії, техніці, тактиці, що використовуються в криміналістичній діяльності правоохоронних органів. Основоположним серед таких окремих методів збору та фіксації криміналістично-значущої інформації, в технології боротьби зі злочинністю, є криміналістичний моніторинг.

Ключові слова: загальна теорія криміналістики, вчення про криміналістичну технологію, технологічна парадигма криміналістики, технологічна функція криміналістики, криміналістичний моніторинг.

Постановка проблеми. Криміналістика розуміється нами, як технологія боротьби зі злочинністю (криміналістична технологія – далі – КТ) – система наукових знань про оптимальну взаємодію юридичних і криміналістичних засобів (відображених у криміналістичній науці, політиці, безпеці, стратегії, техніці, так-

тиці, в криміналістичному моніторингу), які використовуються в криміналістичній діяльності правоохоронних органів.

З даного визначення видно, що поняття «криміналістичного моніторингу» (далі – КМ) охоплюється поняттям «криміналістичної технології», тому має розглядатися, як один з окремих її методів (засобів) зі збору і фіксації інформації про позитивні та негативні процеси взаємодії юридичних

і криміналістичних засобів відображених у криміналістичній науці, політиці, безпеці, стратегії, техніці, тактиці, що використовуються в криміналістичній діяльності правоохоронних органів.

Недоліком організації роботи за цим напрямом є відсутність єдиного законодавства, що визначало б діяльність усіх без винятку офіційних суб'єктів КМ, загальні правила, засоби, способи, прийоми, процедури його проведення. Тому, нагальним є розв'язання питання про створення на законодавчому рівні єдиного нормативного акту, який би визначив технологію КМ в межах криміналістичної політики України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «криміналістичний моніторинг» трапляється у наукових працях С.Ю. Косарева, М.Г. Ципаркова, тактику його застосування описує О.М. Цільмак. В даний час КМ не приділено увагу, як в доктрині, так і на практиці. На рівні «чистої науки» з проблематики криміналістичного моніторингу досліджень в Україні не проводилося.

Мета статті – означити можливість формування і реалізації криміналістичного моніторингу в Україні, як елементу криміналістичної технології.

Виклад основного матеріалу. Інтерес до криміналістичного моніторингу природно викликає запитання про те, що ж є його змістом, об'єктом та суб'єктом, предметом, засобами (технологією), результатом.

КМ під час вирішення завдань правоохоронними органами щодо протидії злочинності полягає в спостереженні з допомогою спеціальних прийомів, методів і засобів, збиранні та фіксації інформації, аналізі та оцінці зібраної інформації, встановлення причинно-наслідкових зв'язків з метою оцінки фактичного стану розкриття злочинів, умов діяльності правоохоронних органів на предмет їх відповідності вимогам законодавства при виявленні, розслідуванні, попередженні та розкритті злочинів, запобіганню причинам та умовам, що сприяють вчиненню злочинів, а також протиправних дій певних посадових осіб правоохоронних органів, тобто отриманні цілеспрямованої інформації про негативні

процеси, що відбуваються в правоохоронній системі загалом під час виконання своїх функцій. Тому, КМ діяльності правоохоронних органів при протидії злочинності, є одним з різновидів загального методу контрольної діяльності – державного моніторингу діяльності правоохоронних органів (правоохоронної технології, як складового елементу правозастосовної).

Як і кожному виду моніторингу, КМ властива конструктивна функція, – організоване і систематичне спостереження за об'єктом моніторингу в динаміці, спостереження за тим, як цей об'єкт трансформується в процесі його практичного втілення під впливом різних зовнішніх і внутрішніх чинників навколишньої дійсності. Результати цього спостереження, відповідно, й надають матеріал для подальшого аналізу та оцінки стану об'єкта моніторингу: наскільки він пристосований до практичної експлуатації, яких змін він зазнає під час такої експлуатації та чи необхідне його додаткове коригування.

За підсумками нагляду (спостереження), аналізу та оцінки, що здійснюються під час моніторингу, може складатися імовірний прогноз динаміки розвитку об'єкта моніторингу, плани його коригування, збереження, адаптації до умов, в яких здійснюється його практична реалізація. Водночас функції аналізу, оцінки, прогнозування та корекції є вторинними щодо функції нагляду (спостереження), вони базуються на даних, отриманих в результаті нагляду (спостереження) об'єкта, і не завжди в повному наборі присутні у всіх видах моніторингу, в той час як спостереження за станом об'єкта під час його практичної експлуатації завжди входить в коло функцій моніторингу усіх видів.

КМ має додаткову до вже перерахованих функцій – функцію коригувального впливу (конструктивізму) щодо об'єкта моніторингу з метою оптимізації його стану. Моніторинг являє собою певним чином організований механізм планомірного та упорядкованого нагляду (спостереження), аналізу та оцінки стану й розвитку об'єкта моніторингу під час його реалізації на практиці під впливом різних чинників і прогнозування подальшого

його розвитку. Отже, КМ є одним з різновидів загального поняття «моніторинг», у зв'язку з чим йому властива виділена вище загальна функціональна спрямованість моніторингу (спостереження за ходом практичної експлуатації об'єкта моніторингу).

Щодо ключових параметрів сутності та змісту КМ, їх можна визначити, як механізм планомірного й організованого спостереження за динамікою реалізації юридичних і криміналістичних засобів, що використовуються в криміналістичній діяльності правоохоронних органів при впливі на них зовнішніх і внутрішніх чинників правореалізаційної дійсності з метою оцінки та аналізу ступеня його якості, ефективності та впливу негативних трансформацій, а також з метою побудови на цій основі прогнозів подальшої динаміки розвитку криміналістичних засобів боротьби зі злочинністю, в умовах його реалізації та плану заходів щодо усунення виявлених під час моніторингу дефектів.

Таким чином, можна прийти до висновку про те, що КМ являє собою певним чином організований механізм планомірного та упорядкованого спостереження, аналізу та оцінки стану й розвитку об'єкта моніторингу під час його реалізації на практиці під впливом різних чинників і прогнозування подальшого його розвитку (спостереження за ходом практичної експлуатації об'єкта моніторингу). Водночас КМ можна визначити, як механізм постійного спостереження, аналізу та оцінки розвитку криміналістичної технології та коригувального її впливу на сферу боротьби зі злочинністю.

З огляду на буквально тлумачення поняття «криміналістичний моніторинг», об'єктом цього різновиду моніторингу слід вважати криміналістичну технологію, як діяльність з практичного втілення юридичних і криміналістичних засобів (криміналістичної політики, безпеки, науки, техніки, тактики та стратегії) в реальну правову дійсність при виявленні, розслідуванні та запобіганні злочинам. Саме вона повністю охоплюється інструментарієм КМ, який функціонально має бути призначений для проведення спостережень за практичним втіленням в життя право-

вих норм і оцінки ступеня їх ефективності з урахуванням впливу на них в процесі практичного втілення різних зовнішніх і внутрішніх чинників навколишньої дійсності. Однак один лише висновок про те, що об'єктом технології є діяльність з її практичного втілення, не знімає питання про об'єкт моніторингу. Необхідно також з'ясувати, який саме спосіб цього втілення юридичних та криміналістичних засобів є об'єктом КМ: виконання, використання, дотримання і застосування правових приписів та криміналістичних засобів, що об'єднуються під узагальнювальним поняттям «реалізація права», «криміналістичне забезпечення» тощо, або, якийсь спосіб такої реалізації зі сфери відання моніторингу виключається.

На наш погляд, КМ може проводитися всіма способами та засобами правоохоронної системи при реалізації права. Справді, виключення зі сфери відання моніторингу діяльності зі спостереження за тим, як виконується, використовується і дотримується той або інший нормативний правовий акт напряму позначиться на результатах моніторингу. Зокрема, при такому урізаному обсязі дослідження моніторинг не дасть повного і вірогідного відображення ступеня якості перевірюваного закону або кодексу без даних про те, наскільки цей закон затребуваний в реальному житті, чи не обтяжений правовим конфліктом, розбору якого переважно і присвячена правозастосовна (правоохоронна) діяльність.

Вважаємо, що одним з об'єктів КМ є правоохоронна діяльність (правоохоронна технологія) щодо практичної реалізації юридичних засобів (положень нормативних правових актів) що використовуються в криміналістичній діяльності для боротьби зі злочинністю.

З огляду на таке розуміння об'єктної складової частини моніторингу правоохоронної діяльності, слід зробити висновок, що предметом КМ є інструментальна сторона правоохоронної діяльності – криміналістична технологія з застосування права (системна взаємодія правил, прийомів, способів, методів, засобів, рекомендацій, що забезпечує найбільш ефективно оптимальне здійснення правозастосовної діяльності).

До складу органів і організацій, що являють собою офіційні суб'єкти КМ, входять державні органи, або їх підрозділи, що здійснюють правоохоронні функції: антикорупційні органи (НАБУ, НАЗК, Нацгентство з повернення активів); Антимонопольний комітет України; виконавча служба. Військова служба правопорядку у Збройних Силах України; Державна архітектурно-будівельна інспекція України; Державна екологічна інспекція; Державна інспекція ядерного регулювання України; Державна санітарно-епідеміологічна служба; митні органи; Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку; нотаріат; органи внутрішніх справ; органи державної лісової охорони; органи Державної податкової служби (у тому числі підрозділи податкової міліції органів Державної податкової служби); органи Державної фінансової інспекції; органи захисту прав споживачів; органи та установи виконання покарань; органи охорони державного кордону; органи прокуратури; органи рибоохорони; органи служби безпеки; слідчі ізолятори; Служба зовнішньої розвідки України; суд; Управління державної охорони України. Серед цих органів, головним і основним призначенням яких є правоохоронна діяльність можна виокремити, наприклад, МВС.

Однак тут слід зазначити, що, через особливості саме правоохоронної технології застосування юридичних і криміналістичних засобів боротьби зі злочинністю суб'єктами моніторингу, які мають можливість провести найповніший і якісний моніторинг правоохоронної технології, виступають самі правозастосовні органи від нижчої ланки до вищої. Причому до них належать лише суб'єкти, які здійснюють правозастосування того виду, технологія реалізації якого і є конкретним об'єктом моніторингу. Наприклад, моніторинг правозастосовної технології судів найбільш ефективно може провести Конституційний або Верховний суд України, а не Генеральна прокуратура. Це зумовлено тим, що, на відміну від правозастосовної діяльності взагалі, доступною для сприйняття широким колом суб'єктів, власне технологічна складова частина цієї діяльності, для непосвячених в її тонкощі, залишається

в тіні. Крім того, суб'єкти, що не належать до структур, в рамках яких здійснюється відповідна правозастосовна діяльність, не можуть мати повної інформації про всі тонкощі та особливості технології застосування того чи іншого нормативного акту, криміналістичного засобу тощо. Водночас ця інформація доступна вищим органам відповідних правозастосовних структур.

Наприклад, звичайні громадяни, вчені, центри моніторингу можуть здійснювати моніторинг застосування криміналістами або судами норм процесуального кодексу або матеріального законодавства шляхом вивчення судових актів судів різних рівнів, що вже є у відкритому доступі. Дійсно, шляхом аналізу цих актів можна отримати уявлення про ступінь якості застосовуваного судами законодавства: про це можуть свідчити динаміка правозастосовних помилок, що допускаються під час застосування відповідного законодавства, яка складається практика застосування тих чи інших норм матеріального або процесуального права, жаданість цих норм, а також виникнення так званих нетипових випадків правозастосування, коли через прогалини та колізії у законах суд змушений вдаватися до різних компенсаційних механізмів їх усунення (наприклад, до аналогій). Особливо помітні такі дефекти та помилки під час вивчення правозастосовної практики вищих судових інстанцій при розгляді апеляційних, касаційних і наглядових скарг. На основі такого експрес-моніторингу будуються багато проблемних наукових статей.

Інша ситуація складається у тому випадку, коли необхідно здійснити моніторинг технології правозастосування. Як правило, засоби, прийоми, способи, методи та засоби, які застосовує конкретний криміналіст або суддя в кримінальному провадженні, не видно з тексту прийнятого ним обвинувального акту або судового рішення. Наприклад, які способи та прийоми тлумачення використовує правозастосувач для з'ясування змісту застосовуваних норм права і вирішення колізій, з допомогою яких тактичних і технічних прийомів він досліджує докази, здійснює допити та опитування, якими способами здійснює діяльність з встановлення

фактичних обставин справи, яку обирає стратегію та тактику для виявлення та збору криміналістично-значущої інформації від осіб, які беруть участь у провадженні? Як правило, цю інформацію можна отримати, тільки ознайомившись з матеріалами провадження або з її викладом в різних внутрішніх аналізах та узагальненнях судової практики, які готуються в тому числі й по завданню вищих правозастосовних органів. Проте ознайомитися з матеріалами кримінального провадження, зі справами або внутрішніми аналітичними записами правозастосовних органів можуть, як правило, особи, які беруть участь у справі або самі правозастосувачі та вищі органи в порядку, встановленому внутрішніми інструкціями з діловодства.

Знання ж специфічних особливостей КТ під час реалізації конкретної норми права або нормативно-правового акта дає змогу зробити більш об'єктивний висновок про ступінь їх ефективності та якості. Крім того, вищі правозастосовні органи вже функціонально орієнтовані на вивчення тонкощів застосування права, в тому числі й технологічних. Наприклад, цей обов'язок закріплено у статті 129 Конституції України, згідно з якою суддя, здійснюючи правосуддя, є незалежним та керується верховенством права.

Щодо питання про спрямованість КМ то слід зазначити, що практика боротьби зі злочинністю має піддаватися оцінці з позицій ефективності та якості криміналістичних засобів з метою подальшої розробки на основі даних моніторингу пропозицій щодо усунення виявлених під час моніторингу прогалин і колізій шляхом коригування відповідної нормативної бази та її кадрового, матеріально-ресурсного забезпечення. Це дозволить КМ провести аналіз чинного законодавства, що стає заходом, що дозволяє встановити стійкий зв'язок між законодавчою діяльністю та її кінцевими результатами. Це дасть змогу вдосконалювати й розвивати законодавство, сформулювати адекватну концепцію законодавчого забезпечення криміналістичної політики держави.

КМ доцільно проводити з метою прогнозування ефективності проєктованих

законів <...> для аналізу законодавства з точки зору відповідності стратегічним цілям розвитку держави (криміналістичній стратегії), оцінки результативності діяльності з підготовки проєктів законів та інших нормативних правових актів, кореляції правотворчої роботи до вимог системності законодавства, правилам юридичної техніки з метою вдосконалення організації правотворчої діяльності, правильного орієнтування і її правозастосовної практики. Коригувальні дії (дії, що проводяться на основі результатів моніторингу) в структурі КМ сприятимуть приведенню чинних правових актів у відповідність до положень закону, скасування застарілих норм і актів, внесення змін, прийняття актів «на виконання закону», зміна компетенції органу, порядку її здійснення, введення та уточнення адміністративних процедур, перебудову структурних підрозділів та положень про них, зміна посадових обов'язків тощо.

Таким чином, основна направленість діяльності суб'єктів КМ (мета) полягає у виявленні недоліків чинного законодавства з метою його подальшого нормативного коригування шляхом внесення в нього змін і доповнень або його скасування. З наведеного аналізу поняття змісту об'єкта, суб'єктів, мети та завдань КМ впливає питання про можливість розробки технології здійснення КМ і його види.

З огляду на раніше виявленої суті криміналістичної технології, можна зробити висновок, що технологія здійснення КМ, як один з її криміналістичних засобів, являє собою системну взаємодію технологічних засобів, використання яких забезпечує досягнення суб'єктом моніторингу бажаного результату. Тому структура технології КМ в загальних рисах тотожна базовій структурі КТ, тобто, вона складається із технологічних стратегії та тактики, технічних засобів, технологічних правил, прийомів, способів і методів проведення криміналістичного моніторингу.

Технологія КМ орієнтована на обслуговування діяльності зі спостереження за процесом практичної реалізації правових норм та криміналістичних засобів з метою їх подальшого вдосконалення і кори-

гування відповідно до реалій правової дійсності. Процесуальні форми в структуру даного виду технології не входять через відсутність жорсткої процесуально-процедурної регламентації цієї діяльності.

Таким чином, основу змісту технологічних засобів моніторингу повинні складати засоби, правила, прийоми, способи та методи з області статистики, соціології, математики, кібернетики, формальної логіки, що обслуговують аналітичну інтелектуально-вольову діяльність з відстеження об'єктивних закономірностей реалізації КТ. Причому більшість складових частин технологічних засобів моніторингу КТ не мають нормативної регламентації та не потребують такої, на відміну від юридико-технологічних засобів, які обслуговують різні види юридичної діяльності.

Висновки та пропозиції. Отже, на підставі цього можна сформулювати таке визначення технології КМ: *технологія криміналістичного моніторингу являє собою систему знань про оптимальну взаємодію соціальних, технічних і технологічних засобів, що відображається в стратегії, тактиці, правилах, прийомах, способах, методах, що використовуються в криміналістичній технології з метою аналізу та оцінки ступеня ефективності юридичних і криміналістичних засобів боротьби зі злочинністю для подальшої їх оптимізації.* Відповідно, в рамках загального поняття технології КМ можна виділити різні його види залежно від його суб'єктів, видів правових актів, криміналістичних засобів виявлення, розслідування та запобігання злочинам, які є об'єктом спостереження, ступеня нормативної регламентації моніторингу тощо.

Таке призначення діяльності з моніторингу КТ свідчить про те, що мета КМ, зі свого боку, повинна полягати в спостереженні за тим, наскільки адаптовані конкретні нормативно-правові акти та криміналістичні засоби до практичного застосування, як і ступінь їх якості, ефективності та оптимальності, а також у виявленні їх дефектів для їх подальшого юридичного та криміналістичного усунення. Отже, результатів можна досягти, здійснюючи моніторинг не тільки предметно-практичної сторони правозастосовчої

діяльності, а безпосередньо технології її здійснення. Однак видається, що погляд на КТ тільки як на елемент КМ, як на засіб виявлення дефектів нормативних правових актів та криміналістичних засобів з метою їх подальшого коректування шляхом змін, доповнень, скасування та ухвалення нових правових актів, не в повній мірі розкриває питання про дійсне співвідношення цих інститутів.

Якщо у своєму зовнішньому прояві КТ є елементом, одним з предметів КМ, то у своєму внутрішньому прояві вона співвідноситься з КМ обернено пропорційно, а саме: в цьому випадку КМ уже сам виступає елементом КТ. Тут він є засобом створення та коригування технологічних правил, прийомів, правил і засобів здійснення правоохоронної діяльності. На основі даних КМ з'являється нове технологічне знання про оптимальні засоби та способи застосування криміналістичних засобів в заданій конкретній ситуації.

Водночас КМ, здійснюваний в рамках КТ, спрямований не тільки на виявлення дефектів норм права з метою їх нормативної коригування (що властиво зв'язці моніторингу та технології, коли остання виступає елементом моніторингу), а й на дослідження особливостей реалізації норм права на практиці з метою вироблення найбільш ефективних і оптимальних правил і способів їх застосування і доповнення (коригування) інструментарію КТ в її зовнішньому аспекті без обов'язкового нормативного закріплення цих нових правил і засобів. Як правило, в цьому випадку суб'єктами такого моніторингу є правозастосовні органи, а об'єктом виступає відповідна правова норма і практика її застосування компетентними органами. На цім КМ, як самостійний механізм відрізняється від моніторингу КТ, як елемента правозастосовчої (правоохоронної) технології і за складом суб'єктів.

Зокрема, суб'єктний склад моніторингу, що використовується в технології, набагато ширше внаслідок віднесення до таких суб'єктів безпосередніх криміналістів – фахівців, до кола професійної діяльності яких належить практичне чи наукове вирішення питань кримінального права та/або криміналістики, які в процесі

застосування права і на основі самостійно проведеного ними моніторингу правозастосовчої практики створюють для особистого використання нові технологічні правила, способи і засоби застосування норм права та криміналістичних засобів. Для проведення такого моніторингу не потрібно спеціального офіційного дозволу і включення даної функції в число статутних. Якщо пояснити це зауваження на прикладі юрисдикційних органів, можна сказати, що суб'єктами КМ, предметом якого є правозастосовна технологія (розглянута в зовнішньому аспекті як звід правил, засобів і методів правозастосування), є Верховний суд України, а до суб'єктів моніторингу, що є елементом КТ у внутрішньому аспекті, як діяльність з формування нових і коректуванні вже наявних правил, способів

й методів правозастосування, окрім ВСУ, належать спеціально уповноважені на це законами про суди нижчі суди і судді, які застосовують право.

Відповідно, з огляду на різний статус суб'єктів моніторингу, що виступає елементом правозастосовчої (правоохоронної) технології, слід зауважити, що виробляються під час такого моніторингу нові складові частини інструментарію технології, що мають різну ступінь обов'язковості до застосування для безпосередніх криміналістів залежно від суб'єкта, що їх створив. Чим вище статус цього суб'єкта в ієрархії правозастосовних органів відповідної ланки, тим вище ступінь обов'язковості використання таких складових частин для нижчестоящих правозастосувачів.

Komisarchuk R. Criminalistic monitoring in Ukraine: prospects of formation and development

The article outlines the possibility of developing conceptual provisions on the formation and improvement of the legal framework for forensic monitoring.

Since the fight against crime is a complex system of countering crime through the use of repressive and non-repressive means, it represents the unity of the three following subsystems: the general organization of struggle; prevention (prevention) of crime; law enforcement, respectively, one of the functions of the law enforcement system of any state is the function of counteracting negative processes in the fight against crime. For the implementation of this function, law enforcement agencies may carry out forensic monitoring. The need for systematic forensic surveillance and crime investigation through forensic monitoring will create a broad empirical basis for various studies, including the development of new effective methods for investigating certain types and groups of crimes.

But, to the above should be added that "crime", "criminality" is not the only object of criminal procedural response. It should also be said that criminologists are studying forensic activities that are implemented in the legal field within the scope of regulated activities (investigative, operative-search, prosecutorial, judicial, expert, penitentiary). Therefore, the subjects of criminal proceedings are criminal lawyers, who at the same time are subjects of law enforcement practice - carriers of legal, forensic and other knowledge. They use forensic knowledge for the effectiveness of search and cognitive tasks, and the direction of their activity is inextricably linked with solving legal problems in a single process of cognition and enforcement - law enforcement technology, which is not possible without its tools - forensic technology. In order to indicate the forensic problems and the means of their solution, their effectiveness in the fight against crime, it is necessary to turn to some of its methods (as means) for collecting and fixing information on both positive and negative processes of interaction of legal and forensic means reflected in forensic science, politics, security, strategy, technology, tactics used in forensic activity of law enforcement bodies. Fundamental monitoring among such separate methods of collecting and fixing forensic-meaningful information, in the technology of crime control, is forensic monitoring.

Key words: *general theory of criminalistic, the doctrine of criminalistic technology, the technological paradigm of criminalistic, technological function of criminalistics, criminalistic monitoring.*